

ÖNSÖZ

Çocukluğum masallardakine benzeyen bir evde geçti. Yüksek tavanlar, gıcırdayan ahşap kapılar, ağır kadife perdeler, çatırdayan parkeler, renkli ışıltılar saçan kristal avizeler, kocaman gümüş şamdanlar, aynalı büfeler, uzun mermer koridorlar... Evi dolduran kişiler de masal kahramanlarını aratmazlardı: Meydan savaşları kazanmış komutanlar, devlet kurmuş büyükler, uluslararası antlaşmalara imza atmış diplomatlar, balolarda uzun tuvaletleriyle danslar etmiş güzel hanımlar, piyano çalan, ata binen genç kızlar, uçak kullanan bir başkası... Ve aralarında yaşayan üç küçük çocuk. Hem onların gerçek hikâyelerini hem de çevremdekilerin anlattığı masalları dinleyerek büyüdüm.

Anne olduğumda çocuklarım sorarlardı:

“Kırmızı Başlıklı Kız sence yaşamış mıdır?”

“Yaşamadığını kim ispat edebilir?” diye yanıtlardım. Nasıl olsa yetişkin olduklarında hayatın gerçeklerinin farkına varacaklardı. Çocukluklarının bir bölümünde, kendilerine özgü bir düş dünyasının da yer almasında ne zarar olabilirdi? İçinde ejderhaların, peri kızlarının, uçan halıların, konuşan hayvanların bulunduğu bir ikinci evren...

Ders ya da öğüt vermek için anlatılmayan, sadece onları olağanüstü yolculuklara çıkarmayı hedefleyen masallar...

Artık büyüdüler ama sevdiğimiz öykülerin unutulmasına gönüllerimiz razı gelmedi. Hep birlikte “Pembe Köşk”ten masalları yazdık. Bazen kendi küçük öyküleriyle katkıda bulundular, bazen bilgisayarla boğuşan annelerine yardım ettiler ya da fikirlerini belirttiler. Zeynep, Ece ve Can’a teşekkür ediyorum. Bu kitabı okumak için tamamlanmasını sabırla bekleyen yeğenlerim Sedef ve Pınar’ı da unutmuyorum.

İlk defa bir çalışmam, “ustam” Metin Toker’in onayını almadan yayımlanıyor. Umarım cennetten, kitabımın diğer bazı kahramanlarıyla birlikte bana gülümsüyordur...

Gülsün Bilgehan

Ankara, 25 Temmuz 2002

İKİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ

Çeyrek asır sonra, eski ve yeni kuşaklara *Pembe Köşk'ten Masallar*'ı geri getirdik. Aradan geçen yıllarda dünya da, Türkiye de değişti ama masalları aynı bıraktık. Yeni yüzyılın okuyucusu kendi değerlendirmelerini ve zamana uyarlamasını yapacaktır.

Bilgi Yayınevi'nin genç ekibi kitabı sevgi ve ilgiyle yayına hazırladı. Başta Mesut Örs, Yağmur Saygılı ve Didem Kestek olmak üzere tüm emeği geçenlere teşekkür ederim. Masalların resimlenmesini de yine bugünün küçük ve büyükleri için çalışmalar yapan bir animasyon grubu üstlendi. Böylece geçmiş asırlarda anlatılan masallar, bugünün teknolojiyle birleşerek geleceğe aktarıldı.

Bir kısmı gerçek, bir kısmı gerçeküstü öyküleri keyifle okumanızı diliyorum.

Gülsün Bilgehan
Ankara, 23 Mayıs 2024

Osmanlı İmparatorluğu'nun en karanlık günleri... İstanbul işgal altında. Birinci Dünya Savaşı'nın galibi İtilaf Devletleri, başta İngilizler olmak üzere askerleriyle, silahlarıyla gelip başkente yerleşmişler. Bunca yıl özgür yaşamış Türk halkı, sokaklarındaki yabancı bayrakları kahrolarak izliyor.

Çengelköy'de bozuk kaldırım taşları üzerinde iki erkek çocuk zıplayarak ilerliyor. Az ilerideki okuldan fırının yakınındaki evlerine dönüyorlar. Ömer'in babası fırıncı. Aslen Safranbolulu, İstanbul'a gençliğinde gelmiş. Bir arkadaşıyla birlikte un ticaretine başlamışlar. Değirmenlere gidip çuvalla örnek un alır, onları hamur haline getirip dener, beğendiklerini ısmarlarlarmış. Sonra işleri bozulmuş, ortağı tüm borçları ona bırakıp ortadan yok olmuş, geriye tek bir ceket kalmış. Baba ceketi alıp çıkmış. Mahallede bir fırın açmış.

Ömer her sabah bacağında şalvarı, başında fesi, bir elinde sefertası, diğerinde çantası okula gidiyor. O da arkadaşları gibi çok özel bir dönem geçirdiklerini biliyor. Çengelköy fırınıyla okul arasında İngiliz askerleri nöbet tutuyorlar. Tam otobüs durağının yanından geçerken iki küçüğü durduruyorlar. Çocuklar henüz yedi yaşlarındalar, yazmaya yeni başlamışlar. Sınıfta, kamış kalemlerini mürekkebe batırıp defterlerine öğrendikleri harfleri sıralıyor-

lar. Bu kalemle yazmak çok zor. Her biri cebinde küçük bir çakı taşıyor, kalemin sık sık bozulan ucunu yontuyorlar.

İngiliz asker, "Come, come!" diyor. İki çocuk onun yanına gidiyor. Asker çok sert; üstlerini arıyor, çakıları buluyor: "Silah taşımak yasak!"

Ömer'le arkadaşı minik parmaklarını uzatıyorlar. İngiliz soğukkanlı bir tavırla ölçüyor, çakının parmaklarından uzun olan bölümünü ufak avuçlarına batırıyor: "Sadece bu boyda kesici kullanabilirsiniz!" Çocuklar ellerinden akan kana hayretle bakıyorlar, ağlaya ağlaya eve dönüyorlar. Ömer'in annesi yarılan avuçlarını tedavi ediyor. Kadıncağız da çaresiz, kimi kime şikâyet etsin? Koskoca imparatorluk esir düşmüş. İşgalci güçler başkentte yeni düzenlemeler yapmışlar. Çakı taşıyan küçük çocuklar acımasızca cezalandırılıyor ama çıkarılan bir genelgeyle bazı canlılar korunuyor: Bundan böyle kümes hayvanlarını baş aşağı taşımak yasak! Sokaklar tavuğunu, horozunu kucağına almak zorunda kalan İstanbullularla dolu...

Ömer parmağı acıdığı için değil, hıncından ağlıyor. Akşam babası eve dönünce olacakları bekliyor. Evdekiler daha çok küçük diye bir şey söylemiyorlar, o da anlamamış gibi görünüyor. Ama babasının kazandığı parayla silah aldığını çok iyi biliyor. Gece yarısı birtakım adamlar gizlice evlerine ağır kasalar taşıyorlar. Annesi telaşla yük lüğün kapısını açıyor. Şiltelerin, denklerin altına tüfekleri, makineleri, kurşunları saklıyorlar. Sonra başka bir gece, karanlıkta iskeleye bir motor yanaşiyor. Sandıklar sessizce evden çıkarılıp yükleniyor, motor gürültü yapmadan uzak-

laşıyor. Ömer silahların Anadolu'daki ulusal direnişçilere gittiğini duymuş ama bu büyük sırrı özenle saklıyor, en iyi arkadaşına bile söylemiyor. Sofrada annesiyle babasının Mustafa Kemal'den söz ettiklerini işitmiş. Kimdir bu Mustafa Kemal? Henüz tanımıyor ama sadece onun, sızlayan minik elinin acısını bir gün geçireceğine inanıyor.

* * *

“Hadi devam et, devam et!” Üç küçük çocuk koridorun üzerindeki sıraya oturan yaşlı adamı çevrelemişler, bağırıp duruyorlar. Ömer Efendi karşılaştıkları kişiler arasında en sevdiklerinden... Mavi gözleri, uzun boyu, kırlaşmaya başlayan sarı saçlarıyla tam bir Rumelili göçmeni andırıyor. Atatürk de öyle sanmış.

“Söyle çocuk, sen bizim oralardan mısın?” diye sormuş. Genç berber kalfası Ömer hazır olda yanıt vermiş:

“Yok Paşam! Ben Safranboluluyum.”

Ömer'in hayranı olduğu Gazi'yle tanışması için senelerce beklemesi gerekmiş. Savaş yılları zorlukları içinde okuyamamış. Babası onu İstanbul'da tanıdığı bir berberin yanına çırak olarak vermiş. Bir taraftan çalışmış, bir taraftan ülkede olanları heyecanla izlemiş. Zafer, Lozan Antlaşması'nın imzalanması, Ankara'nın başkent olması, Cumhuriyet'in ilanı, devrimler... Gönlünde hep bir gün Ata'yla karşılaşmak yatarmış.

Cumhuriyet'in onuncu yılında Ömer'i askere çağırmışlar. Nihayet! Delikanlı yıllardır bu günü bekler durmuş. Hem de Ankara'ya gönderileceğini öğrenince dünyalar onun olmuş. Ya bir de Mustafa Kemal'i görürse?

Gerçekten de onun çok yakınına, Çankaya Köşkü'nün korunmasıyla görevli Muhafız Alayı'na vermişler genç askeri... Gayreti, çalışkanlığıyla kendini üstlerine sevdirmiş. Derken mesleğini öğrenmişler. Önce teğmenini, sonra yüzbaşığı tıraş etmiş, memnun kalmışlar. Ömer'in bölükle ilgisi kesilmiş, artık berberlikle uğraşmaya başlamış. "İstanbul berber" in ünü almış yürümüş, Muhafız Alayı Komutanı İsmail Hakkı Tekçe'ye kadar gitmiş.

İsmail Hakkı Tekçe herkesin saydığı ve çekindiği sert bir asker... Harbiye'den sonra Balkan ve Birinci Dünya Savaşları'na katılmış, Milli Mücadele'de Mustafa Kemal'in hizmetinde yer almış, refakat subaylığına atanmış. Atatürk'e koşulsuz bağlılığıyla tanınıyor.

Komutanın özel berberi terhis olmuş, bir yenisini aramışlar. Bölükteki birkaç kalfayı denemiş, beğenmemiş. Sonunda;

"Hani İstanbullu bir berberiniz vardı. Onu getirin!" demiş.

Ömer çekinerek Tekçe'nin yanına girmiş. Komutan bir koltukta konuşmadan oturuyor. Elleri titreyerek boynuna beyaz bir örtü örtmüştü. Sonra dikkatlice yüzüne sabun sürüp köpürtmüştü. Eline usturayı alıp özenle sakalını kesmişti.

Tıraş bitince Tekçe şöyle bir doğrulmuş. Parmaklarıyla yanaklarını yoklamış. Sonra hayretle sormuş:

"Ben tıraş oldum mu?"

Ömer rahatlamış, kendinden emin, "Oldunuz komutanım!" demiş.

Tekçe neden sonra delikanlının yüzüne bakmış:

“Peki, bundan sonra sen devam et!”

Ömer sevincinden havalara uçmuş. Komutanın berberi olmak büyük onur! Oysa kendisini daha önemli bir görev bekliyormuş...

Bir sabah Tekçe işi bittikten sonra delikanlıyı kolundan çekmiş:

“Gel, seni Atatürk’e götüreceğim.”

Ömer’in ayakları birbirine dolanmış ama bir anda kendini köşkün içinde Büyük Şef’in karşısında bulmuş. Beyaz örtü, sabun köpükleri, ustura... Nihayet Atatürk’ün sesini duymuş:

“Ben tıraş oldum mu?”

O günden itibaren Ömer her sabah Ata’nın huzuruna çıkmış, ölümüne kadar onun özel berberliğini yapmış.

* * *

Üç çocuktan biri soruyor:

“Ömer Efendi, Atatürk’ün yüzüne losyon sürer miydin?”

Yaşlı adam gülüyor.

“Hayır, o zamanlar sabunla ılık sudan başka şey kullanılmazdı...”

En küçükleri usulca ekliyor:

“Peki, şimdi bize Zümrüdüanka kuşu masalını anlatır mısın?”

ZÜMRÜDÜANKA KUŞU

Bir varmış bir yokmuş... Uzak ülkelerden birinde yaşlı bir hükümdar yaşarmış. Hükümdarın üç tane güzel kızı varmış. En büyükleri kıvırcık saçlı, bal rengi gözleri olan, güldüğünde yanağında bir gamze beliren Berrak Sultan'mış. Ortancaları Zarife Sultan incecik, uzun boyluymuş, siyah saçları beline kadar uzanırmuş. Gözleri öyle kocamanmış ki yüzünün yarısını kaplarmış. En küçükleri Sultan Hoşnaz ise beyaz teni, kızıl saçları, kiraz dudaklarıyla dikkatleri çekermiş.

İki abla çevre ülkelerin şehzadeleriyle evlenmişler, eşlerini saraya alarak birlikte oturmayı sürdürmüşler. Geriye küçük Hoşnaz kalmış. Babası ona da uygun bir kısmet aramaya başlamış.

Her şey iyi giderken, dağın arkasındaki düşman ülkeyle aralarında savaş çıkmış. Yaşlı hükümdar askerlerini toplamış, damatlarını yanına alarak savaş alanına gitmiş. Halk, önderini ve ordusunu coşkuyla uğurlamış. Çok çetin bir mücadele olmuş, düşman birlikleri pek güçlüymüşler. Çatışma neredeyse kaybediliyormuş ki, ortaya genç bir savaşçı atılmış. Boz atının üzerinde fırtına gibi eserek kılıcını sallamış, kısa sürede karşısındakileri yerle bir etmiş.

Hükümdar, korkudan arkasına gizlenen damatlarıyla heyecanla onu izlemiş. Ortalık toz duman içerisindeyken birden genç askerin bir kılıç darbesiyle elinden yaralandığını görmüş. Yerinden fırlayarak yanına kadar gitmiş, cebinden mendilini çıkarıp kanayan yeri sarmış. Sonra delikanlıyı alnından öperek cesareti için kutlamış. İçinden, "Tam benim küçük kızıma göre bir eş" diye geçirirken bir de bakmış ki kahraman asker ortadan yok olmuş.

Aradan kısa bir süre geçmiş, savaş bitmiş, barış gelmiş. Bu defa yaşlı hükümdar ağır bir hastalığa tutulmuş. Doktorlar her türlü tedaviyi denemışlerse de onu iyileştirememişler. Nihayet bir bilge dostu akıl vermiş:

